

TABOR

Posamezna šte. K 2-

TABOR* izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri v danem naslednjem dne ter stane mesečno po št. K 20.--, za letno semestro K 20.--, dostavljen na dom K 24.--, na lokacije K 30.--. Inzerati po dogovoru.

Naroča se pri uradni TABORA* MAHIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezna šte. K 2-

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, prilijca, domo. Telefon št. 24. SHS poštnoštevilni račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Kopirani se ne vračajo.

Leto: III.

ujizica liceja or, torek 21. marca 1922.

Številka: 66.

Pokrajinski zbor Jugoslovenske Matice.

Maribor, 19. marca.

V veliki dvorani Narodnega doma se je vršil danes II. pokrajinski zbor Jugoslovenske Matice. Z vseh krajev naše ožje domovine so prihiteli delegati krajevnih podružnic, ki jih deluje v Sloveniji že 70. Zbor so posetili tudi zastopniki srbskih in hrvatskih matičarjev. Iz Beograda je prihitel predsednik centralnega odbora J. M., odlični bojevniki za jugoslovensko idejo g. univ. prof. dr. Boža Marković, Zagreb je poslal bivšega ministra g. dr. Petričića, Sarajevo g. inspektorja Žakulo, Osijek g. Ilićevića, Split je poslal brzojavko, v kateri z ognjevitimi besedami pozdravlja zbor in zborovalce. Tako so bile v naši obsejni metropoli zastopane vse jugoslovenske pokrajine, ali bolje: ves jugoslovenski narod brez vseh historičnih razlik. Zbora so se udeležili tudi zastopniki raznih javnih in zasebnih institucij, Ciril Metodevo društvo je zastopal g. inž. Mačkovšek, Gosposvetski zvon pa g. dr. Oblak. Navzoči so bili tudi odposlanci političnih strank (JDS, NSS, SKS, SLS). Skupaj se je zbralo okrog 400 delegatov, in vsi so bili prešinjeni enega duha, ene misli: tega, kar hoče »Jugoslovenska Matica«, kar je njen cilj in namen.

Zbor je vodil predsednik pokrajinskega odbora JM g. dr. Vladimir Ravnihar, ki je v svojem pozdravnem govoru naglašal pomen pokrajinskega zbora za nadaljnje delovanje JM. V imenu mesta je pozdravil navzoče g. podžupan Roglič. Na to je govoril drugi in odlični gost iz Beograda, g. dr. Boža Marković. Lepo, mirno in stvarno. Njegove besede so tekle naravnost iz srca; njegovi izrazi niso bili iskani, preračunjeni, marveč so izhajali iz globokega in odkritosrčnega prepričanja starega bojevnika za jugoslovensko misel in nacionalne ideale. Divno je govoril o tem, kako je treba idejo JM zanesti v slednji kot celokupne naše domovine; buditi in dramiti naše rojake tam, koder še niso prebujeni dovolj, da bi jo razumeli v vsem njenem obsegu. Omenjal je težave in težkoče v naši državi; omenil, kaj kali pogled našemu optimizmu in idealizmu. Prihaja pomlad, a v naši družbi, v našem narodu ni opaziti pomladanskega razpoloženja, ki z mladostno silo vzbuja k novim velikim dejanjem. Državne meje so nemirne, v notranjosti je vse razmazano in nestalno. Naši stari sovražniki se radujejo in plečejo vezi od Rima čez Tirano in Sofijo v Budimpešto in obratno. Ta njihov račun je zgrešen; naš narod je najboljši narod in ne bo postavil na kocko onega, kar si je priboril v večstoletnih borbah. (Burno odobravanje.) Treba pa je, da ločimo državno idejo od dnevnih političnih gesel; država ni samo naša, ona je lastnina mrtvih generacij, ki so se borile zanjo in lastnina neštetihih pokolenj, ki še pridejo za nami. Treba je ločiti vzvišeno, sveto od vsakdanjega, časovnega. Vse to je v ozki zvezi z Jugoslovensko Matico; stvarno ojačenje državne ideje, konsolidacija vsa našega naroda, pomeni tudi velikanski napredek JM in ogromno korist za ono naše brate, ki niso pod našo streho. (Burno odobravanje, in ploskanje.)

Na to je podal obširno poročilo glavnega tajnika g. Mahkota. Uvodoma je omenil važnost Matičnega dela v celoti in v podrobnostih. Jugoslovenska Matica je stnila v svojih vrstah Srbe, Hrvatse in Slovence tako v naši državi kakor tudi onstran njenih mej v daljni tujini. Ves naš troimeni narod je danes na delu za Jugoslovensko Matico. Pri

Strokovni zemljoradniki — Radičevi zavezniki.

Celje, 19. marca. (Izv.) Danes se je vršil tu ustanovni zbor slovenske zemljoradniške stranke, sklican od urednika »Naše vasi« dr. Novačana. Mala dvorana v Unionu je nudila čudno sliko. V sredi dvorane obupna praznota, ob straneh pri mizah kakih 30—40 ožjih Novačanovih rojakov iz Trnovelj, v ozadju kakih 60—70 celjskih radovednežev raznih strank. Izvolil se je najprej »glavni odbor«, 16 mož, izmed katerih pa so bili navzoči kvečemu 3—4, med njimi g. Kuralt iz Gorenjske, ki je shodu

predsedoval, in pa A. Mahen iz Trnovelj. Dr. Novačan je v svojih izvajanjih nastopil pot demagogov raznih stranic v Sloveniji, govoril o demokratski stranki kot stranki advokatov in bankirjev, o samostojnih izdajalcih itd. Vse v »Naši vasi« že stokrat prelete fraze. Novo na celem shodu je bilo le, da se je stranka izrekla v resolucijah za republikanski program in pozdravila Radičevo Hrv. republikansko seljačko stranko kot sobojevnico.

Nova provizorična vlada na Reki.

ZM Reka, 20. marca. Vojaški svet je včeraj sklical skupščino v svrhu imenovanja provizorične vlade. Fašisti in avtonomisti so zelo nasprotovali. — Število karabinerjev se je moralo povečati.

ZM Reka, 20. marca. Vojaški svet je vzpostavil provizorično vlado z Osoinacom na čelu. Fašisti in Zanetlovi pristaši so odklonili sodelovanje in vstop v to vlado. Naloga te vlade bo sklicanje konstituyente.

Napad Kačakov na našo mejo.

ZM Beograd, 20. marca. Iz Skoplja poročajo: Večji oddelek Kačakov je zapustil nevtralnno cono in prekorajil našo mejo v Metohiji. Dne 16. t. m. je naša obmejna straža, ojačena z orožništvom in oboroženimi kmeti, razpršila to tolpo. V boju je bilo 5 Kačakov ubitih, ostali pa so se razbežali čez mejo.

Zaupnica grški vladi.

DKU Atene, 18. marca. Zbornica je izrekla z 184 proti 84 glasovom sedanjji vladi zaupnico.

Avstrijski monarhisti v skrbeh za Karla Habsburga.

DKU Dunaj, 20. marca. Kakor poročajo listi, je prišla včeraj na angleško poslaništvo skupina monarhistov in izročila prisotnemu poslaniškemu tajniku prošnjo, naj bi angleški kralj in kraljica vplivala na to, da bi se izboljšal položaj bivšega cesarja in cesarice na Madeiri. Poslaniški tajnik je sprejel prošnjo in izjavil, da vprašanje vzdrževanja bivšega cesarja in njegove soproge ravnokar proučava poslaniška konferenca. Pred poslaništvo pozvana straža ni imela vzroka posredovati.

Neresnične italijanske vesti o nemirih v Albaniji.

ZM Beograd, 20. marca. Z uradne strani se odločno dementira vest, ki jo je razširil italijanski tisk v inozemstvu, da bi se Ahmed begu posrečilo premagati vstase s pomočjo Beograda in da bi vlada SHS dobavljala Ahmed begu orožje, municijo in živila. V Albaniji se nahaja anketna komisija Zveze narodov, kakor tudi posredovalna komisija poslaniške konference. Poročila obeh komisij bodo nedvomno pojasnila zadnje dogodke v Albaniji.

Pogoji za ameriško posojilo češkoslovaški.

DKU Praga, 19. marca. »Narodni Listy« poročajo k ameriški ponudbi za veliko posojilo, da bi neka finančna skupina dala na razpolago kapital za zgradbo češkoslovaških železnic le pod pogojem, če bi si vlada pridržala upravo novih prog, sicer pa bi ostale v najemu upnikov.

Seja Narodne skupščine.

ZM Beograd, 20. marca. Danes ob 4. uri popoldan se sestane Narodna skupščina. Na dnevnem redu je zakon glede odložitve trgovskih plačil (moratorija).

Kralj Aleksander na zabavi v Oficirskem domu.

ZM Beograd, 20. marca. Včeraj je kralj posetil zabavo kraljeve garde v Oficirskem domu. V posebnem salonu se je mudil delj časa v razgovoru z gardnimi častniki. Zabavi je prisostvoval tudi ves diplomatski kor v Beogradu.

Novo posojilo za povzdigo prometa.

ZM Beograd, 20. marca. Finančni minister dr. Kosta Kumanuđi je predložil narodni skupščini zakonski načrt o začasnem posojilu za prometno ministrstvo v znesku 100 milijonov dinarjev. Ta zakon ima namen, pospešiti konsolidacijo naših prometnih razmer, ki so v večni krizi.

Otvoritev dunajskega velesejma.

DKU Dunaj, 19. marca. Danes popoldne je otvoril predsednik republike dr. Heinisch v bivšem cesarskem dvorcu drugi dunajski vzorčni velesejm.

Nemirni Egipt.

DKU Kaairo, 19. marca (Wolff). Ko se je egiptovski kralj vračal z neke parade, je prišlo do demonstracij proti njemu. Množica je lučala kamenje v policije in slednjo prisilila, da je rabila orožje. Več oseb je bilo ranjenih.

njenem delu so se združili pristaši vseh strank. Število članov, posebno pa še število idealnih delavcev raste dan za dnem. Jugoslovenska Matica je danes mogočno drevo, kojega korenine napaja brzi Vardar in sinja Adrija in ki srka svoje moči po vsej plodni zemlji naše lepe domovine od skrajnega kota gorenjske zemlje preko vinorodnih Slovenskih goric tja do skoro brezmejnih ravnin zlatorumenega Banata.

Na to je obširno in strokovno označil vse panoge njenega dela. Veliko je storila JM in še večje naloge jo čakajo v bodočnosti. Treba je delati neprestano in sistematično. Koliko dela in podrobnih uspehov je bila že dosegla, so mogli razvideti zaupniki iz podrobnih podatkov. Zahvala gre vsem podružnicam, ki so zbirala prispevke, a ta zahvala bodi ob enem tudi vroč apel za nadaljnje delo, nadaljnje žrtve. Odnehati ne smemo. Vse naše dosedanje delo je zaman, če odnehamo. Ne pred seboj in ne pred zgodovino ne bi mogli tega zagovarjati, če smo vsled malodušja pogubili brate. Res je, da so za marsikoga težki časi in da trpi vsled draginje posebno inteligenca, čeprav je ves čas požrtvovalno delala za narod. Toda vse to so le trenutni pojavi, do čim je ideja večna.

Od podrobnega dela je omeniti, da si je JM kot kulturna organizacija osnovala lastno založništvo in prevzela vse zaloge izdajateljstva »Omladine«. Z založništvom si bo zagotovila stalen vir dohodkov. JM je nadalje v zvezi z raznimi tvrdkami, ki prodajajo nekatere predmete v njeno korist. Dober vir dohodkov si obeta od zbirke rabljenih znamk. V tem oziru lahko stori sleherni posameznik brez velikih žrtev mnogo koristnega za namene JM.

Število Matičnih članov v Sloveniji je doseglo letos 14.000. Ustanovitev nekaterih novih podružnic je že v teku. Uspešna so bila — moralno in gmotno — predavanja, ki jih je priredila JM širom države (dr. Ilešič). S predavanji se nadaljuje tudi po Sloveniji in to v prvi vrsti med šolsko mladino. Veliko zanimanje za JM vlada med našimi rojaki v Južni Ameriki, ki so se že med vojno odlikovali po svojem agilnem delu za jugoslovenske cilje.

Blagajniško poročilo je podal vladni svetnik g. dr. Vodopivec. Dohodki znašajo 515.144 dinarjev, izdatki pa 384.052 Din. Pregledovalca računov sta podala pismeno izjavo, akar je občni zbor izrekel odboru priznanje in absolutorij.

Na to se je sklenilo, da se predlaga centralnemu odboru izprememba pravil in sicer v oni točki, ki določa opredeljenost društva, dalje razširjenje pokrajinskega odbora; izpremembo pri volitvah odbora (vsako leto naj se voli le ena tretjina odbornikov); sklepčnost občnih zborov naj bo omejena na nižje število udeležencev.

Volitev novega odbora se je izvršila per acclamationem. Predsednikom je bil izvoljen ponovno g. dr. Vladimir Ravnihar; podpredsedniki so: dr. Puc, svetnik dr. Regali in ga. Tavčarjeva. Med ljubljanskimi člani odbora vidimo več naših odličnih narodnih delavcev, med njimi gg. Mahkota, Vodopivec, župnik in pisatelj Finžgar in dr. Od zunanjih članov so stopili v odbor: prof. Seidl, prof. Masten, Slatner, okr. glav. Podboj, notar Tavzes, prof. dr. Kovačič, (Maribor), Ljudmila Poljančeva (Maribor), Serona (Ptuj), Hercel (Maribor), Černež (Celje). Namestniki: dr. Dornik (Celje), Julke Novak (Maribor), gospa dr. Lipoldova (Maribor), ravnatelj Vajda in dr. Fr. Kandara.

Med slučajnostmi so zborovalci stavili več umestnih predlogov, ki jih iz dela in izvede novi odbor

Tako je bilo končano to lepo zborovanje. Zelimo, da bi JM združila krog sebe narod in ublažil s složnim in pozitivnim jugoslovanskim delom današnje narodno razprtijo. Složno na delo!

Politične vesti.

* **Fašisti zahtevajo Sušak.** Reški fašisti so poslali občinskemu zastopu na Sušaku poziv, naj se Sušak podvrže vladi fašistov. Fašistovske komedije gredo že predaleč in čas bi bil, da bi naša vlada podvzela resne korake in preprečila taka izzivanja.

* **Italija vzpostavi red na Reki.** Pogojanja za sestavo nove vlade so se izjalovile. Diktator Cabrera vzbuja s svojim nasiljem odpor celo pri lastnih pristaših. Govori se, da namerava napasti Sušak, če se mu mesto ne podredi prostovoljno. Po zadnjih vesteh je odredila rimska vlada, da pošlje na Reko večje število vojaštva, ki bo vzpostavilo mir in red.

* **Rumunska opozicija ne mara v parlament.** Rumunska opozicija je vsled pristransko in teroristično izvedenih Bratianovih volitev posegla po najostrejšem političnem orožju. Noče priznati novo izvoljenega parlamenta in se udeleževati njegovega dela. Bratianu bo imel težke boje s svojimi nasprotniki.

* **Velenemska državnost.** Velenemski poslanec Hampel je interpeliral v sobotni seji avstrijske narodne skupščine radi novega volilnega reda v Jugoslaviji, ki baje oropa Nemce pasivne volilne pravice. Hampel zahteva diplomatske korake in event. pritožbo na Zvezo narodov.

Dnevna kronika.

— **Socijalistična pravičnost in enakopravnost.** Poročajo nam o dogodku, ki lepo ilustrira socijalizem v praksi: Delavska zbornica, ki ima socijalistično večino, je sklenila, da se obrtniškim delegatom povrne samo potni stroški, delavski delegati pa prejmejo dnevnicke po 400 K in pravice do proste vožnje v I. razredu. Tako si socijalisti predstavljajo socijalno enakopravnost in pravičnost! Poučno, pa tudi veselo!

— **Otvoritev javne govornice pri poštne uradu Ljubljana 3.** Pri poštne uradu Ljubljana 3 se otvoril je 20. t. m. javna govornica za krajevni in medkrajevni telefonski promet.

— **Hitrost pošte.** »Zagreber Tagblatt« prinaša tole zanimivo notico: Phil. Fogg je rabil 80 dni krog zemlje, paket z Dunaja pa rabi dandanes 191 dni. — Paket, naslovljen na nekega trgovca v Novem Sadu je bil oddan na Dunaju na pošto 31. avgusta 1921., prišel je 2. septembra v Maribor, 12. septembra v

H. Družević:

P. H. Sattnerjev oratorij „Vnebovzetje“ („Assumptio“).

(Konec.)

Da dobimo pregled vsebine, omenimo naslove najznamenitejših del: Athalia, Aleksandrov praznik, Savel, Izrael v Egiptu, Samson, Jožef in njegovi bratje, Belzacer, Heraklej, Aleksander, Theodor, Jette, Juda Makabej, Mesija i. dr. Zadnje delo je njegovo najznamenitejše. Veličastni »Alleluja« v zadnjem delu tega oratorija je pri proizvajanju tako navduševalno uplival na občinstvo, da je v čast Najvišjemu spontano vstalo in se je ta občudovalec ohranil do današnjega dne na Angleškem. Händloyim zborom pripade torej pomen, katerega so imeli zbori v grških tragedijah: v njih so se izraževale religiozne in moralne ideje, ki so bile vodilne celokupni skladbi. Proizvajal pa je Händel stalne oratorijske koncerte v Londonu (letno okoli 20) pa tudi v drugih angleških mestih. Na razpolago je imel okrog 80 dobro izvežbanih pevcev in 100 instrumentalistov. Mnogo njegovih oratorijskih zborov je postala narodna last.

Splošno zanimanje angleškega ljudstva za umetnostno glasbo je pri tem rastlo; razvoj te umetniške oblike se je pa najlože izvršil na Angleškem, ker

Subotico ter 31. septembra v Novi Sad, kjer je bil dostavljen 10. marca 1922.

— **Iz Celja.** Državna cinkarna bo oddana v zakup privatnemu kapitalu na dobo 40 let in se vrši aprila ofertalna licitacija. Država sama bo udeležena z večjim odstotkom. — Tovarnar Nesten je odpustil nekaj soc. dem. zaupnikov, vsled česar grozi izbruhniti v podjetju stavka.

— **Invalidski shod v Račjem.** Udruženje vojnih invalidov, pokrajinski odbor v Mariboru priredi dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne v gostilni Bauman v Račjem invalidski shod, ki je posebno važen za vse vojne invalide, vdove in sirote, ki naj se shoda v svojem lastnem interesu zanesljivo udeležijo. — Odbor.

— **Zgradba novih železniških prog.** Iz Beograda poročajo, da je finančni minister predložil ministrskemu svetu ponudbo ameriško-angleške bančne in finančne skupine za zgradbo novih železniških prog v naši državi. Najprej bi se zgradila proga Beograd—Adrija s prinerim pristaniščem, potem pa proga Beograd—Prahova ob dolnji Donavi. Pogoji stavljenе ponudbe so baje zelo ugodni.

— **Organizacija krojaških mojstrov in mojstvic za Slovenijo v Celju** priredi svoj letošnji občni zbor dne 25. marca 1922. ob pol 9. predpoldne v „Pri Pošti“ v Celju. Ker se bodo na tem zboru obravnavale in razpravljale razne strokovne zadeve, med drugim tudi protest proti prepovedi uvažanja luksuznega blaga, svile in svilnatih sirovin iz inozemstva, se obilna udeležba tudi nečlanom priporoča. Načelnik organizacije: Ivan Bizjak.

— **Pet tisoč prošelj za ločitev zakona.** Beograjsko pravoslavno cerkveno sodišče, ki se peča tudi z ločitvijo zakona, ki je po pravoslavni veri mogoč, se sestane dne 25. t. m. Doslej leži v uradu tega sodišča 5000 prošelj na ločitev zakona, ki bodo prišle pri tem zasedanju na vrsto.

— **Značilno za našo dobo.** Profesor Luka Matasovič na trgovski akademiji v Osijeku je izstopil iz službe ter pustil profesuro z motivacijo, da od profesorske plače ne more živeti in ker si bo v privatni službi prislužil lahko mnogo več.

— **Novo tiskarne v Južni Srbiji.** Državna tiskarna v Beogradu je na račun vojnih reparacij naročila nove stroje stare pa proda v J. Srbijo, kjer se osnujejo nove tiskarne v Bitolju, Velesu, Prizrenu, Debru, Prištini, Mitrovici, Prilepu, Kumanovem in v Caribrodu.

— **Železniški nadzornik vodja vlomilske bande.** Te dni so prišli v Vinkovcih na sled vlomilski bandi, ki je vdiral večinoma v vagone na vinkovški postaji. Člani te bande so bili skoro sami železničarji in železniški delavci, najbolj zanimivo pa je, da je

praktično navdahnjen narod zahteva pri glasbi tudi realno vsebino, obravnavo realnih dogodiljev in to je predvsem najti pri oratoriju.

Po Händlu so začeli negovati to obliko še drugi znameniti skladatelji in v razvoju nacionalne glasbe opazujemo poleg stremljenja po ustanovitvi nacionalne opere se gojitev umetnostne oblike oratorija. Omenimo samo nekaj najevežnejših skladb: Haydn — »Letni časi« (proizvajalo svoječasno filharm. društvo v Mariboru). »Stvarjenje« (proizvajala Glasbena Matica v Ljubljani). »Kristusove besede na križu« (proizvajalo Cec. društvo v Mariboru). Beethoven — »Kristus na Oljski gori«, Mendelssohn — »Elija«, »Paulus« (proizvajalo filharm. društvo v Mariboru); Schumann — »Pardies in Peric« (filharm. društvo v Mariboru). Liszt — »Kristus«, Hartmann — »Sv. Frančišek« (Glasbena Matica v Ljubljani).

Od slovanskih narodov imajo oratorije Rusi in Čehi. Rubinstein — »Babilonski stolp«, Dvorak — »Mrtvaški ženine«, »Stabat Mater« in »Sv. Ludmila« (proizvajale Gl. Matica v Ljubljani). Nečvera — »De profundis«. Pri drugih narodih so najznamenitejši zastopniki te oblike: Saint-Saens, Gounod (Francoza), Tinel (Belgijec), Sullivan (Anglež), Bristow (Amerikanec), Perosi (Italijan). Perosi je spisal oratorijsko trilogijo: Pasijon sv. Marka,

bil njihov voditelj železniški nadzornik Kovačević, ki je dolga leta zavzemal odlično mesto na postaji v Osijeku in sedaj v Vinkovcih. Kovačevićeva družba je izropala za 18—20 milijonov K različnega blaga.

— **Nagrade za številne družine.** Francoska akademija je sprejela večjo vsoto denarja z nalogom, da ga razdeli kot nagrade za družine z mnogimi otroci. Samo obresti te vsote znašajo nad 100.000 frankov. Pravico do nagrade imajo oni stariši, ki so stari do 30 let in imajo pet otrok. Nek drug bogataš pa je zapustil 90 ustanov po 25.000 frankov letno za one družine, ki imajo devet otrok.

— **460 povodov za razporoko.** Mr. Henry J. Knorr v Chicagu je vložil proti svoji ženi tožbo za ločitev zakona ter navedel v njej: Moja žena je lansko leto izostala z doma 65 večerov, od teh je izostala 28 noči do 1 oziroma 2 ure. 137 krat je bila odsotna po ves dan, 149 krat ni pripravila zajutрка, 84 krat ni pripravila večerje, 25 krat pa mu je grozila da ga ustrelji. Po vsem tem gotovo nihče ne zameri g. Knorru, da se hoče rešiti te ljubeznive žene.

— **Razkralj Karl in angleški kralj.** Razkralj Karl je o priliki poroke angleške princese Marije odposlal angleškemu kralju Juriju pismo v katerem je častital k poroki ter izrazil tudi sicer svojo naklonjenost do angleškega kralja in kraljevske hiše. Kralj Jurij mu je odgovoril na to pismo, da se, kar se privatnih osebnih zadev tiče, more vedno zanesti na njegovo naklonjenost, kakor tudi na naklonjenost angleške kraljevske hiše sploh.

— **Dunajski Robinzon.** Dunajska policija je prišla pred par dnevi sestradanega, napol zmrzlega človeka, podobnega kakemu Indijancu. Edino, kar se je zamoglo od njega zvedeti, je bilo to, da je s vsemi mogočnimi znamenji dokazoval, da je silno lačen. Policija se je skušala potom raznih tolmachev sporazumeti z neznancom, a zamanj. Prišel je celo nek angleški polkovnik, ki je govoril indijski, kitajski in japonski jezik, a zaman. Končno se je znašel nek indijski trgovec Agam, ki govori skoraj vse azijske jezike. Pri kakem desetem poskusu je tujec veselo poskočil ter se pričel razgovarjati v svojem jeziku. Povedal je, da se zove Mohamed Ali, doma je iz Herata v Afganistanu. Pred par meseci je stopil v službo na neki ladji, s katero je prišel v Carigrad. Od tam je odpotoval z nekim perzijskim trgovcem na Dunaj, kjer pa se je izgubil. Dunajsko policijsko ravnateljstvo je stopilo v zvezo z afganistanskim zastopstvom v Berlinu, da ga zopet odpravi v domovino. Kakšne čudeže bo pripovedoval ta dunajski Robinzon o modernem evropskem mestu, bi bilo res zanimivo zvedeti.

Kristovo izpremenjenje in Obuditev Lazarja.

II. Oratorij »Vnebovzetje«.

Besedilo je vzeto ponajveč iz sv. pisma, katero je v pesniški obliki priredil dr. M. Opekca. Opeva v treh delih: smrt, vnebovzetje in kronanje Marije. Kot osebe nastopijo: Marija (soprano), ženin (sv. Duh) ter angel (tenor) in pripovedovalec (bas). Zbori predstavljajo zbere angelov, nebeščanov in zemljanov.

Vsebinska prvega dela je: Sv. Duh vabi Marijo v nebesa. Tudi Marija izraža hrepenenje po nebeškem ženinu. Nebeščani in angeli vadijo istofako Marijo, medtem, ko prosijo zemljani, naj jih ne zapusti.

Vsebinska drugega dela je: Pripovedovalec poroča o zgodbi apostolov, ki so prišli v Jeruzalem, pokopati Marijo, a tretji dan niso več našli njenega trupla v grobu. Smrt je torej nad Marijo izgubila svojo moč. Zbori angelov in nebeščanov pozdravljajo prihod Marijin.

Vsebinska tretjega dela so slavospevi nebeščanov in zemljanov.

Sattnerjev oratorij se je doslej proizvajal edinole v Ljubljani in sicer l. 1912. štirikrat zaporedoma po »Glasbeni Matici« in v prenovljeni obliki l. 1921. dvakrat. Letos se bode delo proizvajalo še v Sarajevu in v Zagrebu. Ljubljanski poročevalci so omenjali

Pomorstvo.

Jadranska plovišča. V št. 4. »Jugoslavenski Pomorca« piše Ivo Belin o jadranski plovišči pred in po preobratu. Pred preobratom sta bila ob Adriji dve interesni sferi: Trst in Reka. Avstrijska vlada je poskušala pritegniti ves promet v Trst, dočim se je Madžarska prizadevala, da koncentriira ves morskoplovstvo na Reki. V to svrhu je koncentrirala vse paroplovne družbe, kar ji je gotove mere tudi uspelo. Na avstrijski strani koncentracija ni šla tako dobro izpod rok. V glavnem so obstojala tri, velika paroplovna društva in sicer »Avstrijski Lloyd«, »Dubrovačka Plovišča« in »Dalmatija«. Konkurence med temi društvi ni bilo, ker jih je vse podpirala država in ker so imela med sabo razdeljeno polje. Današnja je situacija popolnoma drugačna. Promet Trst-Dalmacija in Reka-Dalmacija je danes že promet z inozemstvom. Naša paroplovna društva se bore s konkurenco Lloyda, ki skuša monopolizirati zase ves promet Trst-Dalmacija. K temu pa je prišla še domača konkurenca in naše brodarstvo je bilo ogroženo od vseh strani. Da se ta nevarnost odpravi, se je izvedla fuzija vseh naših paroplovnih društev v eno samo močno podjetje, ki razpolaga s 85 parniki skupno s 30.000 ton bruto tonáže. To društvo pa že čakajo težki boji Italija podpira tržaška in reška paroplovna društva, da bi jim pomagala okupirati ves naš obalni in prekomorski promet. Zato je prva naloga »Jadranske plovišče« kakor se naziva naša paroplovno društvo, da to prepreči in potrebno je za to tem bolj, da stoji na zdravih temeljih. Vozni park bo treba obnoviti, razširiti, modernizirati. Velika in važna je naloga, ki čaka »Jadransko plovišče« in želimo ji vsi srčno in uspeh, od katerega je do gotove mere odvisna naša splošna gospodarska konsolidacija.

Kriza v Angleški pomorski industriji. Malokdo pozna težke posledice današnje svetovne trgovske krize, ki silno vpliva na ladjedelstvo, brodarstvo in celo pomorstvo sploh. Tovorni promet je strahovito padel. Mnogi lastniki ladij izjavljajo, da izgube manjše, če svoje ladje razpremijo in razprodajo, kakor pa, če iščejo s praznimi parniki zaslužek od pristanišča do pristanišča. Danes je na Angleškem krog 7000 ladij sploh nezaposlenih. Lastniki morajo plačevati davke, take za čuvaje, a dohodkov nimajo nobenih. Neka velika paroplovna družba, ki ima krog 20 ladij, plačuje mesečno 2000 lir šterlingov. Vsled tega je tudi število nezaposlenih mornarjev silno naraslo ter znaša že nad 25.000 ki se nahajajo v velikem pomanjkanju.

Sprejem v strojarsko šolo kr. vojne mornarice. V strojarsko šolo se sprejmejo mladeniči v starosti od 17 do 20

velikansko navdušenje, katero je doseglo delo ravno tako pri občinstvu, kakor tudi pri proizvajalcih. K temu pripomore v prvi vrsti sveža, pristna glasba, ki je izraz globokega muzikalnega in religioznega čuvstvovanja skladateljevega. Skladba je vsled tega tudi lahko umljiva pri prostomu poslušalcu, kajti njena melodija stoni na narodni podlagi. Delo je poljudno in namenjeno širjemu občinstvu. In v tem leži velik pomen Sattnerjevega umotvora.

III. Skladatelj P. H. Sattner.

Rojen je l. 1851. v Kandiji pri Novem mestu. Že v zgodnji mladosti je kazal veliko nadarjenost in zanimanje za glasbo. Skozi celo srednješkolsko dobo, kakor tudi pozneje kot redovnik je vodil pevske zbere ter pričelval skladbe posvetnega in cerkvenega značaja. Največje njegove vokalne skladbe so razen oratorija: Jettejeva prisega, Oljki, Soči in V pepelnici noči. Zadnje skladbo je letos kapelnik J. Brezovšek proizvajal z velikim uspehom v Beogradu. Sattnerjeva umetnost si je torej že priborila zasluženi ugled izven ožje Slovenije.

Uvereni smo, da bode tudi našo občinstvo lepo Sattnerjevo delo sprejelo z isto zadovoljnostjo kakor ljubljansko.

let, s primerno šolsko predizobrazbo in z najmanj dvoletno učno dobo kovaške, ključavničarske, električarske, mizararske, kolarske in slične stroje. Lastno-ročno pisane prošnje s potrebnimi dokazili o državljanstvu, starosti, šolski izobrazbi, vedenju in z dovoljenjem starišev je poslati do najkasneje 30. 4. t. l. komandantu strojarske šole kr. t. l. komandantu strojarske šole kr. vojne mornarice v Zeleniki.

Jugoslavenski Pomorac. Izšla je 4. in 5. številka s sledečo vsebino: št. 4: Ivo Belin: Jadranska plovitba. — M. Kolibaš: Sistem in organizacija uprave angleških in nemških luk. — Rudolf Crnić: Moderna trgovska ladja. — Pomorske vesti. — Št. 5: Dr. Lazar Car: O morju in morskih živalih. — Viktor Cerić: Iz področja betonske brodogradnje. — Mate Ivetta: Lloyds Register of Shipping. — Pomorske vesti. — Jugoslavenski Pomorac izhaja v Zagrebu vsakih štirinajst dni. Naročnina znaša letno 30 din., mesečno 3 din., posamezno št. 1.5 din. Naroča se pri upravi »Jugoslav. Pomorac«, Zagreb, Prilaz Gjure Deželića, br. 67.

Pomorski rječnik. Te dni izide toliko potrebni besednjak pomorskih izrazov, označb itd., ki bo posebno dobro služil carinarjem, spedičijam, trgovcem, sportnim društvom, ki se bavijo s tem panogo sporta, kakor tudi vsakemu posamezniku, ki se zanima za razvoj našega pomorstva. Naroča se pri izdajatelju Rudolfu Crniću, Zagreb, Prilaz Gjure Deželića, br. 67. Naročnina znaša 60 kron.

šolske mladine. — Na poročilo predsedstva, da na prošnjo, ki je bila vložena na zdravstveni odsek v Ljubljani zaradi otvoritve oskrbovališča in sprejema sestre, še vedno ni nobene rešitve, je odbor lige enodušno izrazil svoje presenečenje nad dejstvom, da se baš na onem mestu, kjer se je pričakovalo najizdatnejše pospeševanje in vsestranska podpora te človekoljubne institucije, pronikle iz zasebne pobude, ne kaže samo obžalovanja vredno nerazumevanje, marveč da se s to brezbriznostjo tudi ves nadaljnji razvoj društvenega delovanja ovira. Rešitev raznih točk dnevnega reda se je morala namreč vsled tega ravnanja Zdravstvenega odseka preložiti na kasnejšo dobo. — Uprava veleposestev grofa E. Attensa je pristopila PTL kot ustanovni član in ji nakazala znesek 1000 Din, za kar je odbor sklenil, izreči novemu ustanovniku iskreno zahvalo PTL. — Na prošnjo PTL je višji šolski svet določil, da naj se prirede vsako leto po trikrat protituberkulozni in protialkoholni dnevi v vseh šolah, in sicer ob početku in ob sklepu šolskega leta ter ob sklepu prvega polletja. Prvi pouk šolske mladine v tem smislu se vrši dne 3. aprila t. l. — Ker se je predteklo soboto vršilo zborovanje zdravniškega društva in je zaradi tega odpadlo nameravano pobiranje darov za PTL v gostilnah in kavarnah, uvedeta to dobrodelno akcijo sponzora g. župana Grčarja in docent dr. Matko v soboto, dne 18. t. m. Od okrajnih glavarstev Slovenije, na katera so bila razposlana vabila za ustanovitev krajevnih organizacij PTL doslej še niso dospeli odgovori, vendar pa je pričakovati, da bodo v poštev prihajajoča oblastva pokazala dovolj razumevanja za to važno človekoljubno ustanovo.

m Jugoslavenski dobrovoljci sataju se redovito svakog utorka u 20. uri u restavraciji „Narodnog doma“. Odbor.

m Narodna obrana. Člani Narodne obrane se pozivajo, da se vdeležijo polnoštevno sestanka, ki se vrši jutri v torek ob 20. uri v Narodnem domu. — Prisotnost vseh obvezna!

m Velik umetniški užitek bo nudil mariborskemu občinstvu koncert Dijaške kuhinje, ki ga priredijo gojenke državnega moškega učiteljskega dne 1. aprila t. l. v Götzovi dvorani. Oratorij »Assumptio« (Vnebovstje) je največja skladba odličnega slovenskega skladatelja P. Hugolina Sattnerja in tudi največja vokalna skladba Jugoslavije sploh. V Ljubljani jo je proizvajala Glasbena Matica štirikrat z največjim uspehom. Za Mariborom prideta na vrsto Sarajevo in Zagreb. Razprodaja vstopnic za koncert Dijaške kuhinje se prične v kratkem.

m Posesnik Korčška cesta 47 se zahvaljuje »Volksstimme« za brezplačno reklamo prodaje krme in vina. 453

m Dar Dijaški kuhinji v Mariboru. Gospod Anton Porekar, nadučitelj na Humu pri Ormožu je nabral na gostiji Vtičar-Lesjak K 336. — za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Prišrna hvala!

m Vodstvo III. deške osn. šole v Mariboru izreka gospodu dr. Juritsu srčno zahvalo za dar 200 K, naklonjen revnim učencem te šole.

m Velika kava. Ob 17. uri popoldne čajanka s koncertom v »Klub-baru«.

Objave.

m Mestno kopalnišče v Mariboru. — Ker ostane kopalnišče v soboto radi praznika zaprto, bo radi tega ta teden en dan poprej odprto in sicer v sredo, četrtek in petek. Parna kopelj bo v sredo in petek ves dan za moške, v četrtek pa za ženske. Kadna kopelj je vse omenjene dni vsem strankam dostopna.

Amaterfotografi! Začenja se čas ustvarjanja, čas dela za nas. Da bo mogoče doseči kak lep uspeh, vabimo vse amaterje našega mesta, da se strnejo naš odsek, da pristopijo ter ne delujejo sami zase. — Zasebno delo se popolnoma razgubi in ne pride do prave veljave. Pridite tovariši amaterji v četrtek dne 23. marca ob 20. uri na sestanek odseka amaterfotografov SPD v gostilno »Holzknecht«, kjer se strnemu k skupnemu delovanju. — Prinesite tudi s seboj nekaj posnetkov naših, osobito štajerskih gora, dolin, slapov in drugih znamenitosti. — Odbor.

Narodno gledališče.

Repertoar:
Torek 21.: »Sovražnik ljudstva«. Abon. A.
Sreda 22.: »Cigan baron«. Ab. B.
Četitek 23.: »Lady Windermere«. Ab. C.

Kultura in umetnost

x O mariborskem gledališču piše v podlistku »Napreja« z dne 17. t. m. neki Karlo Kocjančič. Pojavil se je nenadoma na nebu kritikastrov kakor nebuloza, čeprav misli, da je že zvezda, morda celo repatica ter po znanem reku »Veni, vidi, vici« spravil v mezince ves naš gledališki problem. Pripeljal se je iz Ljubljane v Maribor, sedel v kavarno ter prisluškoval in kar je slišal, je bilo dovolj. Vedel je takoj vse, nič več mu ni bilo nejasnega. Rešitev vsega vprašanja leži v tem: Treba je iti dalje po dosedanji poti; če ljudje nočejo k »Stričku Vanji« naj se jih privleče za lase v gledališče in sicer naj prevzamejo ta posel — kritiki, ki sicer nič ne vedo. Predvsem pa bi bilo treba nekaj revolucionarnih genijev mlade generacije (Treh lahobov), ki bi Maribor zrevolucionirali. Na drugi strani pa naj bi »kulturni delavci« krog agilne »Svobode« zblizal s pomočjo »večje dozorelosti, ki jo ima v Mariboru delavstvo«, širše mase z gledališčem. — Ex Labaci lux! »Naprejevi« modrijani bi storili mariborskemu gledališču veliko večjo uslugo, če bi bili sploh s početka molčali. Hvaležnejše polje za ta list pa bi bilo, osvetliti malo socialne in gnotne razmere igralcev, katere mečejo na cesto ter za nedolžne ekstempore kaznujejo s tem, da jim od itak pičle gaže odtrgajo kar po 200 K. Sicer pa poznamo inspiratorje teh »Naprejevih« podlistkov in tudi vemo, kam pes tace moli; toda hvala bogu, je danes vse to že prepoznano, ker je novi upravnik, v katerega imamo polno zaupanja, že imenovan ter upamo, da bo s socialistično klico pri našem gledališču kmalu konec, obenem pa tudi z upi »Svobode«, da pobaše ta naš zavod v svojo malho.

x Hermes. Glasilo dijakov mariborske in celjske trgovske šole št. 3 prinaša: Slavoljub Slovanovič: Sanje. — Radojka Vedrala: Kako naj bom vesela. (Pesmi). — Edo: Pomen bank. (Konec). — Ado Makarovič: O reformi zgodovinskega. (Dolge). — Stane Cunder: Poljedelska produkcija in njen izvoz. (Proza). — Milvana: Vijola že je ovenela. (Pesem). — Bepos: Vzori. — Rusimov: Slika iz sanj. (Proza). — Listnica uredništva.

x Soča. Glasilo kluba primorskih dijakov št. 2 prinaša: H. Dica: Od Triglava do morja. — Jadoslav: Srd. — Drago: Vsako noč. (Pesmi). — F. Stojan: Kdo je kriv. (Proza). — V. D.: Da bi te ljubil? (Pesem). — Jadvig: Iz tvojeja in mojega dnevnika. (Proza). — V. Heni: Karavana. (Pesem). — S. H.: Prizori. (Proza). — Slavko Vrhpoljski: Nanos. (Pesem). — N. V.: Dijaški listi. (Proza). — Krizant: Crna maska. — Bratko: Tri. (Pesmi). — B. V.: Starka (I. S. Turgenjev). — Hedvica Stojec: Nevesta smrti. — Edvin: Svet. — Društvene vesti.

x Bernard Shaw odklonil poslansko kandidaturo. Edinbourška delavska stranka je ponudila znanemu angleškemu pisatelju in dramatik Bernardu Shawu (katerega drama »Obrit ge. Warrenove« je vprizorila lansko leto tudi naše gledališče) poslansko kandidaturo za državni zbor. Shaw pa je kandidaturo odklonil z motivacijo, da mu ni do te časti, ker bi tudi ako bi bil izvoljen, v državnem zboru, kjer bi imeli večino ljudje niegovim čisto nasprotnih nazorov, ne pomenil ničesar ter ne bi mogel ničesar izbojevati.

x Izkopavanje Svedov na Peleponezu. Te dni je odpotovala iz Stockholma posebna ekspedicija pod vodstvom dr. Otona Frödinga in Aksela Perszona vseučiliškega docenta v Lundu v staro Asino pri Naupoliji na korintski ožini. Ekspedicija hoče iskopati Asino, v kateri se nahajajo bogate najdbe iz mikenške dobe. Ekspedicija se loti tega dela v nadi, da bo našla tam važne doprineske k poznavanju kulturnih odnosov one dobe, a obenem z ozirom na velik pomen miselske kulture za kul-

turni razvoj starodavne Skandinavije, ker je mnenja, da so bile razmere bronene dobe precej enake v vseh zemljah Evrope.

Sokolstvo.

o Razglas. »Sokolstvo društvo v Mariboru« javlja vsem članom in članicam, naj se zlasijo najkasneje do zadnjega t. m. v telovadnicah, sicer ne bodo imeli, kakor razglasa savezni zletni odbor, ugodnosti na letu in pri vožnji tja in nazaj. Le kdor se prikladi še t. kom tega mesca, jih bo deležen; drugim, ki bi se hoteli vdeležiti zleta, se bodo po lastni krivdi izdatki zvišali na dva do trikratno višino. — Dalje opozarjamo, da imajo po potrjenih saveznih pravilih glasovalno pravico na obč. zborih le izvršujoči člani; izključno podporni člani je nimajo. Tudi radi tega je čim skorajšnji razglas v telovadnici umesten. Odbor.

o Izredni občni zbor. »Sok. društva v Mariboru« se vrši 30. t. m. v mali dvorani Nar. doma. Z začetkom ob pol 20. uri. Spored: 1. Izprememba društvenih pravil (oz. sprjem po Savezu izdanih pravil), 2. Slučajnosti. — Odbor.

o Predavanje br. Kovačiča. »O r. testantizmu na Slovenskem« se, kakor bo še natančneje javljeno, 29. t. m. Opozarjamo nanj vse člane in članice ter tudi prijatelje Sokolstva, ki nam bodo dobrodošli. — Izobr. odsek »Sok. dr. v Mariboru«.

Gospodarstvo.

g Na svinjski sejem v Mariboru dne 17. marca 1922, se je pripeljal 29 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 6-8 tednom stari kom. 600-800 K, 3-4 mesce stari kom. 1000-1100 K, 5-6 mescev stari kom. 1200-1400 K, 8-10 mescev stari kom. 1600-1800 K.

g Zagrebački zbor je začel izdajati »Siužbeni Vijesnik Zagrebačkog sajma uzoraka«. Nekaj iztisov prve številke je interesantom na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

g Konjerejski odsek 2 je imel v nedeljo dne 16. 3. 1922 v Mariboru v Narodnem domu svoj III. občni zbor. Udeležba je pokazala, da so konjerejci čimdalje bolj zanimajo za te panoge našega kmetijstva. Navzočih je bilo blizu 100 konjerejev iz celnega spodnjega štajerskega. Predsednik Lovro Petovar je predvsem pozdravil šefa kmetijskega oddelka pokrajinske uprave Sancina, zastopnika vlade in kmet. družbe g. Franca Černeča, zastopnika žrebčarne g. podpolk. Ravniharja, tajnika konj. odseka I. živinozdravnika g. Tepina kakor tudi poslance Dobnika ter prešel na to na dnevni red. Podal je izčrpano poročilo o defovanju odseka v preteklem letu, omenjal težkoče, s katerimi se je imel boriti odsek, ker mu primanjkovalo sredstev, naglašal, da se ravno pri konjerejskem odseku najlepše vidi, da je možno delo zastopnikov vseh političnih prepričan na enem in lastnem polju; pač pa še v veliki meri pogreša inicijative, ki bi izšle iz članstva samega. Pri nati se vrščih volitvah je bil izvoljen predsednikom soglasno g. Petovar Lovro, podpredsednikom pa gosp. Miha Brenčič. Odbor je ostal po večini prejšnji, na novo sta bila izvoljena samo gg. Fr. Plaskan iz Orlavasi in Fr. Kočevar iz Središča. Najvažnejši sklep občnega zbora je bil vsekakor sklep o delitvi žrebčarne tako, da bi za področje konjerejskega odseka II. bila žrebčarna v Račjem. Le tu bi se pa tudi ustanovila kobilarna, ki bi naj pripomogla v lastni vzgoji do dobrih žrebcev. Na poročilo predsednika o tej točki so v debato posegli gg. poslanec Dobnik, Miha Brenčič, Jos. Rajh, nadživinozdravnik Černe, šef km. upr. odseka Sancier ter J. Šegula, ki so se vsi vneto zavzemali za predlog ter ga obravnavali iz vseh vidikov, nakar se je jednoglasno sklenila prošnja in zahteva po delitvi žrebčarne in ž njo zvezane ustanovitve kobilarne na Račjem. Pri vseh ostalih točkah dnevnega reda je vladalo najlepše razumevanje ter so konjerejci pokazali s poseganjem v debato, da se živo zanimajo za procvit konjereje. Končno še se je izrekla soglasno zahvala izčrpanemu odbornikom g. Ivan Kolariču

Mariborske vesti.

m »Volksstimme« in hišni gospodarji. Prejeli smo: Zadnja »Volksstimme« se zaganja v hišnega gospodarja na Koroški cesti št. 47 in mu očita najrazličnejše slabe lastnosti, menda samo radi tega, ker ni simpatičen nemu izmed svojih najemnikov, ta pa ne pozna drugega sredstva proti njemu, kakor da ga da »v cajtenge«. Očita mu previsoko najemnino, dasiravno je pisecu dobro znano, da so si najemnino določili najemniki sami. Kar se tiče poprave hiše, je treba omeniti, da je hišni gospodar izdal okrog 60 tisoč, najemniki so mu pa povrnil samo 90 K. Krivičen je očitek, da bi dotični gospodar obogatel med vojno, ker je imel pred vojno v tedanji valuti približno enako premoženje kot ga ima sedaj in je že celih 16 let gostilničar. Cela nočica diši po osebnem maševanju in zlobnosti ter je le značilno, da tak osebni napad naide dostojno mesto v političnem glasilu.

m Tovarna za testenine. Kakor doznavamo, namerava tvrdka Franz pred kratkim vsled požara uničeno tovarno testenin nanovo zgraditi, in obenem znatno razširiti in povečati. Začasno bo izdelovala testenine že v približno dveh mesecih. Novo urejena in z modernimi stroji opremljena tovarna, ki bo dograjena do jeseni, bo izdelovala dnevno krog 20.000 kg. testenin.

m Oslovski kašelj v Mariboru. Mestni magistrat razglasa: Z ozirom na v mestu pojavljajoče se oslovski kašelj se prebivalstvo opozarja, da je z rumenimi listki zaznamovani napadni del mestnega parka rezerviran za bolnike, obolele na tej bolezni. Ostalih delov mestnega parka za oslovskim kašljem oboleli ne smejo posecati.

m Ljudska univerza. V petek ob pol 8. uri predava g. dr. Anton Medved o mariborskih zgodovinskih spomenikih. Maribor ima lepo zgodovino. Koliko jih je med nami, ki jo poznajo? Predavatelj, znan strokovnjak in poljudni govornik, nas bo seznanil z našo lokalno zgodovino. Vsi na predavanje!

m Protituberkulozna liga. V petkovi seji PTL je bilo sklenjeno, da se vprašalne pole za zbiranje statističnih podatkov o jetičnih bolnikih na deželi, razpošljejo vsem šolskim vodstvom, orožniškim postajam, župnim in občinskim uradom in vsem zdravnikom. Da se akciji zjamči zaželjeni uspehi, bodo zdravniki vsega okraja naproseni, da stavijo stvarne predloge zlasti glede zdravniške preiskave šolske mladine na deželi. V enakem smislu se bo liga obrnila tudi na mestne zdravnike, da obere potrebne podatke glede mestne

Središču in g. Jos. Pauer v Braslovčah za njuno dosedanje uspešno delovanje na polju konjereje.

Zanimivosti.

Lasje in značaj. — Koliko ljudi se je rodilo na morju. — Samomori v Ameriki.

Američane se smatra navadno za ljudi, ki se bavijo samo z materijelnim izboljšanjem položaja in proučevanja duševnih fenomenov velike zasluge in danes se nahajajo največji svetovni zavodi za eksperimentalno psihologijo ravno v Ameriki. Preiskave ameriških učenjakov njihovi evropski tovariši visoko cenijo. Zato so osobito zanimivi poskusi, ki jih je napravil nek ameriški profesor pri proučevanju največje tajnosti narave — človeške duše. Koliko se je že storilo na znanstvenem in umetnem polju, vendar je človeška duša danes še ravno tako tajna in ne-

razjasnjena, kot je bila na prvi dan stvarjenja. Sredstvo, ki se ga poslužuje ameriški učenjak, profesor Mertimer, je malo čudno. On namreč trdi, da se zamorejo spoznati splošne konture človeške duše po — lasih. Struktura, barva in rast las so zelo značilni pri presoji človeškega značaja. Ta nova metoda pravzaprav ni več nova. Že stari židje so trdili, da je močna rast las znak fizične in duševne moči. Ko so Samsonu odrezali lase, je izgubil vso svojo moč. Pa vsako pravilo ima izjeme. Znano je na primer, da ima malo-kateri atlet bujne lase. Čestokrat najdemo, da imajo efeminirani moški tipi krasne lase. Tako se je to pravilo izza Samsonovih časov menda že izpremenilo. Danes trde fiziologi, da so gosti lasje pri možu iz ženi znak neravne konstitucije. Mentalno bolni ljudje imajo navadno lepe lase, ugotovljeno pa je, da so idioti navadno zelo kosmati. Ameriški učenjak pa trdi, da so

ženske z dolgimi lasmi bolehnne, a one, ki imajo po licu »mah«, so običajno vedno »stople«. Ženske z rdečimi lasmi so zelo redko zlobne ali neznosne. Kriminalna statistika pa trdi, da ima večina ženskih zločincev dolge lase.

Lansko leto je bilo na odprtem morju rojenih samo na angleških parnikih 273 otrok. Predlansko leto je bilo na morju rojenih 276, a l. 1919 samo 151 otrok. Navadno zavлада ob takem dogodku na ladji veliko veselje in vsak potnik prinese novemu gostu kako darilo. Otroci so državljanji one države, katere zastavo nosi ladja, na kateri so rojeni. Rojstvo zabeleži kapitan, a pozneje se protokolira v onem mestu, od koder je parnik prvotno odplul.

V Zedinjenih državah obstoja posebno društvo za samomorilce, to je za preprečenje samomorov. Glasom sta-

tistike tega društva se je izvršilo v minulnem letu v Ameriki nad 20.000 samomorov. Samomorilci pripadajo vsem družabnim razredom. Najstarejši samomorilec je bil star 100 let, najmlajši pa jedva 5 let. Največ samomorilcev ima Amerika, najmanj pa Nemčija.

Sport.

: Maribor : Čakovec 4 : 3 (1 : 1)
V Čakovcu je »Maribor« po krasno izpeljani igri premagal tamkajšnji sportski klub z 4 : 3. Rezultat ne odgovarja poteku igre. Sodnik ni pokazal sposobnosti za poznejše tekme. Občinstva je bilo veliko ter je stalno občudovalo lepo sistematično igro »Maribora«.

: Gradjanski poražen v Ljubljani.
Po dosedaj dobljenih informacijah je Gradjanski (Zagreb) v Ljubljani podlegel »Iliriji« z 2 : 0. Gradjanski je na potu v Spanijo. Lep začetek!

GOSPODARICA SVETA.

Avanturističen roman. Spisal: Karl Figgdor. Prevel: R. R.

(Dalje) (37)

Brez prestanka se vali iz neskončne globine dušični dim. Vročina je nepopisna.

Begunec zamore komaj še dihati. Od dima in vročine ga skele oči tako, da jih mora tesno zapreti; iz odprtih ran mu curilja kaplja za kapljo vroča kri. Vedno znova mu stopajo na pot na prvi pogled neprehodne skalé, toda z nadčloveškim naporom jih vedno zopet premaga, se vzpenja višje.

Kakor prikazen z neznanega sveta, se dviga moč počasi, meter za metrom, navzgor po žrebu neskončne ra vulkana.

39.

Mavda je sama v svetišču.

Globoka utrujenost jo obhaja po dolgih urah, katere je morala presedeti nepremično na svojem vzvišenem prestolu. Toda njene misli ne mirujejo. Se vedno ne ve ničesar, kaj se je zgodilo z njenima tovarišema. Izginila sta brez sledu.

Kako naj ju reši?

Ali je ona sama svobodna? Gospodarica svoje volje?

Ljudstvo leži pred njenimi nogami, toda samo tako dolgo, dokler misli v svoji zmoti, da je sama boginja Astarta. Kot boginja kraljuje tu na dragocenem prestolu, sredi prekrasnega svetišča — in vendar je samo jetnica.

Počasi vrže raz sebe dragoceno zlato odelo, se previdno dvigne ter napravi par korakov. Nič se ne gane; v trepetajoči luči bakelj se pregibajo le sence stebrovja.

Previdno stopa dalje, od stebra do stebra mimo zidovja do vrat. Toda vrata so zaprta, Boginja je dobro shranjena. Nihče si ne upa do nje brez dovoljenja duhovnov.

Brezkoneč obup prevzame vse njeno bitje. Potrta se vrne nazaj.

Nenadoma pa se zdrzne. Ali se ne čuje od nekod ropotanje podobno padanju kamenja? In ali se ni oglasilo nekaj podobnega človeškemu glasu?

Prestrašena se ozre krog sebe. Je li še kdo drugi razen nje v svetišču? Ji li preti zopet nova nevarnost? Ropotanje prihaja iz z nizkim robom obkroženo

odprtine, iz katere se dviga proti stropu neprestano svetlikast dim. Mavda otrpne od groze. Potem plane hipoma zopet nazaj na prestol, ogrne zopet naglo zlato odelo ter obsedi nepremično kakor poprej.

Iz odprtine prihaja vedno znova človeški glas... In... vidi li v svojem namiru strahove, ki jih ni?...

Med svetlikajočim se dimom zagleda nenadoma človeško glavo. Vanjo se ozro plamteče oči, obkrožene od izžetega obraza, katerega prerašča do polovice razmršena brada.

Mavda pozabi na vso previdnost, plane kvišku, izlegne roke.

Žive li tukaj v resnici bogovi in duhovi?

»Kdo si?« krične. »Kaj hočeš?«

Tedaj zažare te čudne oči hipoma v nenavadnem lesku, za glavo se dvigne iz odprtine celo človeško telo. Na robu vulkana stoji nago, iz nešteti ran krvaveče telo, stopi počasi preko roba ter obstoji.

»Evropejec!« krične Mavda ter pade od začudenja zopet nazaj na svoj prestol.

»Ste li boginja ali ženska?« ogovori čudna prikazen v angleščini osuplo Mavdo.

»Ženska sem, človek kakor vi,« reče tiho in previdno, da ne bi prestrašila tega neznanega človeka. »Ujeta sem...«

»Jaz sem inženir iz Amerike,« odgovori moški. »Prišel sem v Afriko s Hopejevo ekspedicijo, o kateri ste mogoče že slišala. Bilo nas je petero, poginili so vsi, edini jaz sem še ostal. Naša ekspedicija je imela nalogo opazovati na določenem delu Afrike solnčni mrk. Republikanski krogi Združenih držav pa so se zanimali tudi politično za te kraje. Marsikdo na merodajnem mestu ni verjel, da bi bila tu samo brezplodna puščava, kakor so pripovedovali Francozi in Angleži. Upali pa so tudi, da bi se tu na licu mesta dalo mogoče najti rešitev vprašanju ameriških črncev, s tem, da bi se jih tod koloniziralo... S seboj smo imeli tudi tovoren avtomobil s pripravami za brezžično postajo. Toda... vodniki so nas zapustili v onem strašnem puščavnem pesku. Umirali smo od žeje. Nazadnje sva ostala sama jaz in profesor Treuch z Siekinove zvezdarne. Položila sva pod avtomobil tračnice ter tako dospela končno srečno do skalovja Fura, kjer sva zavozila v prepad... Profesor Treuch se je razbil z avtomobilom vred, jaz pa sem se rešil, šel dalje ter prišel v roke tem strašnim neusmiljenim ljudem.

»Že par let me drže vjetega med sužnji tu pod zemljo. V obupu in hrepenenju po svobodi sem pričel vr-

tati iz svoje celice, v kateri sem spal, luknjo, po kateri sem prispel v vulkan in po njem sem gori k vam.»

Mavda krične od veselja. Sedaj ni več sama in morda bo sčasoma še vse dobro.

Približa se inženirju in že pri prvem pogledu opazi, da krvavi.

Tedaj postane iz boginje zopet ženska.

»Pridite sem! Vi krvavite!« reče ter raztrže svoje belo spodnje oblačilo, da napravi iz njega obveze.

(Dalje prihodnjik)

Glavni urednik: Radovoj Rebar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Kontoristinjo, v starosti od 18-30 let, dobre računicarice, z znanjem slovenskega, jurvaškega in nemškega jezika, išče lesna trgovina Ilja Predovič v Framu. Stanovanje in hrana sta preskrbljena. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe naj se blagovoli poslati na Ilja Predovič, Varždin, Medjimurska cesta št. 3 ali v Fram pod št. 10 poštneležeče. 448 2-1

Grajsčina »Langenthal« išče delovodjo (šafetja), ki se razume v vseh panogah gospodarstva. 455

Iščem slikarske in plesarske pomočnike takoj, Franc Ambrožič, slikar in pleskar, Grajska ulica 2. 454 2-1

Sprejma se družabnik za dobrodošlo podjetje, potrebni kapital 100.000 K. Ponudbe na upravnistvo »Tabora« št. 442. 442 2-9

Gavljarski šivalni stroj za staro delo kupi Franc Neubauer, Maribor, Gosposka ulica 33. 451

Izgubil se je ženski klobuk od Kungote do Maribora. Od da naj se proti nagradi Vrtnjska ulica 4. 457

Enonadstropna hiša s prošlim stanovanjem in lokalom se takoj proda. Prečna ulica št. 4. 429 7-4

Andrej Oset, Maribor, Aleksandrova cesta 57, telefon 88, trgovina z deželnimi pridelki, drvami, premogom in vinom, se priporoča za nakup in prodajo po najugodnejših cenah. Brzjav: Andrej Oset, Maribor. 405 10-7

Žepne ure, precizijske in stenske popravila najsolidnejše trdka R. Bizjak, Maribor, Gosposka ulica 16. 64

Ravnatelj išče meblovano sobo v sredini mesta. Ponudbe na upravo »Tabora«.

Proda se stenski telefon. Napislov pove uprava.

Ne pozabi naročnino

Občni zbor

»DOMA« reg. delavske stavb. zadruga z omejeno zavezo v Mariboru,

se vrši v petek dne 24. marca 1922 ob 18. (6.) uri zvečer v sejni sobi Posejilnice v Mariboru (Narodni dom) s sledečim sporedom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odborenje računskega zaključka za leto 1921 in razdelitev čistega dobička.
4. Volitev 7 članov načelstva.
5. Volitev 3 članov nadzorstva.
6. Volitev 5 članov razsodišča.
7. Citanje revizijskega poročila Zadruga zveze v Celju.
8. Ražni predlogi in nasveti.

Ako je prvi občni zbor nesklepčen, se skliče po določilu načelstva drugi, ki je pa sklepen pri vsakem številu glasov (§ 58 zadrugaških pravil). 450

Načelstvo.

Agitirajte povsod za naš list!

»Tabor« stane mesečno le 30 kron.

V imenu svoje obitelji naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je 19. t. m. zvečer ob 1/2 9. uri po dolgotrajni in mučni bolezni v starosti 19 let za vedno zapustil naš ljubi fant

FEDOR

visokošolec.

Pogrebni obred se bode vršil dne 21. marca ob 4. uri popoldne od mrtvašnice na starem, mestnem pokopališču do rodbinske grobnice, kamor se bode truplo pokojnikovo položilo k večnemu počitku.

449

V Mariboru, dne 19. marca 1922.

Dr. Franjo Rosina, odvetnik.